

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Ndt/36/2018
Identifikačné číslo spisu: 1418010027
Dátum vydania rozhodnutia: 14. novembra 2018
Meno a priezvisko: JUDr. František Mozner
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1418010027.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obžalovanému W. H. pre pokračovací zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1. ods. 3 písm. a) Tr. zák. a iné na neverejnom zasadnutí konanom 14. novembra 2018 v Bratislave o návrhu obžalovaného W. H. na odňatie veci Okresnému súdu Bratislava IV takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec obžalovaného W. H. vedená na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 2T/6/2018 sa tomuto súdu neodníma.

O d ô v o d n e n i e

V trestnej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava IV (ďalej aj „okresný súd“) pod sp. zn. 2T/6/2018 je obžalovaný W. H. trestne stíhaný pre konanie právne kvalifikované ako pokračovací zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák., ktorý mal spáchať v jednočinnom súbahu s prečinom poškodzovania cudzích práv podľa § 375 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a sčasti v jednočinnom súbahu s prečinom falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Tr. zák. Obžalovaný písomným podaním zo 17. októbra 2018, doručeným okresnému súdu 19. októbra 2018, vzniesol námietku zaujatosti proti všetkým sudcom Okresného súdu Bratislava IV, ktorú odôvodnil tým, že prostredníctvom korešpondencie sa od svojho dobrého známeho R. R. dozvedel, že poškodená J. Z. je v blízkom rodinnom vzťahu s jedným zo sudcov pôsobiacich na tomto súde, pričom sa mala vyjadriť v tom smere, že jej strýko robí sudcu na Okresnom súde Bratislava IV a obžalovaný „zhnije v base“ za to, čo jej urobil. Keďže obžalovaný nemá dôvod nedôverovať svojmu známemu R. R., z tohto dôvodu má obavy, že tento nadštandardný vzťah medzi poškodenou a sudcom okresného súdu ovplyvní meritórne rozhodnutie v jeho trestnej veci. Na základe uvedeného navrhol, aby bola jeho trestná vec odňatá Okresnému súdu Bratislava IV a prikázaná Okresnému súdu Trenčín, na ktorom bude podľa jeho názoru rozhodnuté spravodlivo a nezaujato. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd najbližšie spoločne nadriadený Okresnému súdu Bratislava IV a Okresnému súdu Trenčín, ktorému by podľa návrhu obžalovaného mala byť jeho trestná vec prikázaná, preskúmal návrh obžalovaného W. H. na odňatie a prikázanie veci, vyjadrenia jednotlivých sudcov, ako aj predložený spisový materiál a dospel k záveru, že v predmetnej veci neexistuje dôležitý dôvod na jej odňatie Okresnému súdu Bratislava IV. Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec

príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený. Odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému (miestne nepríslušnému) súdu je opatrením výnimočným, pretože predstavuje prielom do Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) garantovaného práva, že nikto nemôže byť odňatý jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy). Hoci zákon v citovanom ustanovení bližšie nevymedzuje dôležité dôvody odôvodňujúce delegáciu veci, pri ich posúdení, aj so zreteľom na vyššie uvedený ústavný princíp zákonného sudcu, je nutné vychádzať z toho, či u miestne príslušného súdu možno zabezpečiť dodržanie základných zásad trestného konania a vylúčiť akékoľvek opodstatnené pochybnosti o nestrannosti súdu. Jedným z takýchto dôvodov je i prípad vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania konkrétnej veci. Preto základná otázka, ktorú musel najvyšší súd v posudzovanej veci vyriešiť, je, či z vykonávania úkonov trestného konania v nej sú vylúčení všetci sudcovia Okresného súdu Bratislava IV. Pritom platí, že ak je dôležitým dôvodom, o ktorý sa návrh na odňatie a prikázanie veci opiera, námietka zaujatosti smerujúca voči všetkým sudcom konajúceho súdu, najbližšie spoločne nadriadený súd posudzuje takýto dôvod v zmysle ustanovení § 31 ods. 1 až 3 a § 32 ods. 6 Tr. por. V nadväznosti na to treba potom zdôrazniť, že i keď zákon nespája vylúčenie sudcov z pojednania a rozhodovania veci iba so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale dôvodom takéhoto rozhodnutia je čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z už zmieneného ústavného princípu, že nikto (teda žiadna zo strán trestného konania, ktorá môže byť rozhodnutím priamo dotknutá) nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Inak povedané, sudcu možno vylúčiť z pojednávania a rozhodovania pridelenej veci len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo, resp. ktoré vzbudzujú dôvodné pochybnosti, že jeho rozhodnutie tieto požiadavky spĺňať nebude. Pri posudzovaní (ne)zaujatosti sudcu sa pritom uplatňuje jednak subjektívny prístup, ktorý vychádza prioritne (no nie iba) z osobného presvedčenia konkrétneho sudcu, ktorého osobná nezaujatosť (nestrannosť) sa predpokladá až dovtedy, kým sa nepreukáže opak, a jednak prístup objektívny, ktorý vyplýva z požiadavky, aby spravodlivosť bola nielen vykonávaná, ale musí sa i zdať, že je vykonávaná, a ktorého cieľom je preveriť, či existujú nejaké overiteľné skutočnosti spôsobilé vzbudiť pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Aj pri uplatnení druhého kritéria ale platí, že pri rozhodovaní o tom, či je v konkrétnom prípade daný legitímny dôvod k obavám, že niektorý sudca nie je nestranný, môže byť stanovisko strán trestného konania, prípadne dotknutého sudcu síce dôležité, nie je ale rozhodujúce. Rozhodujúcim je to, či takáto obava môže byť považovaná za objektívne oprávnenú (primerane napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Hauschildt proti Dánsku z 24. mája 1989 a vo veci D. N. proti Švajčiarsku z 29. marca 2001). Povedané inými slovami, aj pri posudzovaní tzv. javovej stránky nestrannosti sudcu je podstatnou reálna existencia objektívnych okolností, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam, že sudca disponuje určitým - nie nezaujatým vzťahom k veci, stranám alebo ich zástupcom. Obava z absencie nestrannosti sudcu sa preto musí zakladať na konkrétnych, preukázateľných a dostatočne závažných skutočnostiach. Vychádzajúc z vyššie uvedených všeobecných východísk je v posudzovanej veci potrebné uviesť, že z vyjadrení jednotlivých sudcov okresného súdu vyplýva, že títo sa v predmetnej trestnej veci necítia byť zaujatí. Pritom obžalovaným uvádzaný príbuzenský vzťah spočívajúci v tom, že niektorý (bližšie nekonkretizovaný) sudca tohto súdu má byť strýkom poškodenej, bez uvedenia akýchkoľvek ďalších overiteľných skutočností odôvodňujúcich pochybnosti o nezaujatosti všetkých sudcov tohto súdu, nemôže zakladať dôvod na odňatie predmetnej veci Okresnému súdu Bratislava IV a jej prikázanie Okresnému súdu Trenčín. Navyše, predmetná trestná vec bola pridelená predsedníčke senátu JUDr. Jane Grendárovej, ktorá z logiky veci nemôže byť strýkom poškodenej, čo na jednej strane umocňuje záver o nedôvodnosti návrhu obžalovaného a na strane druhej zároveň vylučuje potrebu postupu predsedníčky senátu podľa § 32 ods. 3 Tr. por. Vyššie uvedené dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že sudcovia Okresného súdu Bratislava IV nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v posudzovanej veci a teda niet žiadneho dôležitého dôvodu na odňatie tejto veci príslušnému súdu a jej prikázanie Okresnému súdu Trenčín.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

